

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 4 czerwca 1991 r.

w sprawie udzielania wyróżnień oraz postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów.

Na podstawie art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Użyte w rozporządzeniu wyrażenia oznaczają:

- 1) „ustawa” — ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179),
- 2) „przełożeni właściwi w sprawach osobowych” — Komendanta Głównego Policji, komendantów wojewódzkich (Stołecznego) i rejonowych Policji, komendantów szkół Policji, Komendanta Centrum Szkolenia Policji,
- 3) „bezpośredni przełożony” — policjanta zajmującego stanowisko kierownicze bezpośrednio wyższe, pochodząc od stanowiska kierownika sekcji (równorzędne) lub dowódcy plutonu,
- 4) „zakończenie postępowania dyscyplinarnego” — wydanie orzeczenia o ukaraniu policjanta lub orzeczenia o uniewinnieniu bądź umorzeniu postępowania.

Rozdział 2

Właściwość przełożonych w sprawach dyscyplinarnych

§ 2. Władzę dyscyplinarną wobec wszystkich policjantów posiada Komendant Główny Policji.

§ 3. 1. Przełożeni właściwi w sprawach osobowych i bezpośredni przełożeni policjantów posiadają władzę dyscyplinarną w stosunku do policjantów pełniących służbę w podległych im jednostkach lub komórkach organizacyjnych Policji.

2. Wyższy przełożony nad przełożonym posiadającym władzę dyscyplinarną może w każdym stadium postępowania dyscyplinarnego realizować swoje uprawnienia, z pominięciem niższego przełożonego, jeżeli uzna to za uzasadnione okolicznościami sprawy.

§ 4. 1. Policjant, któremu powierzono pełnienie obowiązków służbowych na danym stanowisku, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą policjantowi mianowanemu na to stanowisko.

2. Policjant, który w zastępstwie pełni obowiązki na danym stanowisku służbowym, posiada władzę dyscyplinarną przysługującą osobie zastępowanej.

§ 5. 1. Policjant przeniesiony do pełnienia służby lub oddelegowany do czasowego pełnienia służby albo skierowany na przeszkolenie lub naukę podlega władzy dyscyplinarnej właściwego przełożonego w miejscu pełnienia służby, miejscu przeniesienia lub nauki.

2. Policjant pozostający bez przydziału służbowego podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, w którego dyspozycji pozostaje.

3. Policjant pozostający na urlopie bezpłatnym podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego właściwego w sprawach osobowych.

§ 6. Przełożeni właściwi w sprawach osobowych policjantów zajmujących stanowiska kierownicze posiadają władzę dyscyplinarną również w odniesieniu do ich zastępców.

Rozdział 3

Zasady i tryb udzielania wyróżnień

§ 7. 1. Do udzielania policjantom wyróżnień w przypadkach określonych w art. 87 ustawy są uprawnieni:

- 1) bezpośredni przełożeni — do udzielania pochwały,
- 2) przełożeni właściwi w sprawach osobowych — do udzielania: pochwały, pochwały w rozkazie, nagrody

pieniężnej lub rzeczowej, krótkoterminowego urlopu, mianowania na wyższe stanowisko.

2. Krótkoterminowego urlopu można udzielić policjantowi w wymiarze do 7 dni.

§ 8. 1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych może mianować przedterminowo na wyższy stopień policyjny lub wystąpić o dokonanie tego wyróżnienia do właściwego wyższego przełożonego.

2. Wniosek o przedterminowe mianowanie na wyższy stopień oficerski przedkłada Ministrowi Spraw Wewnętrznych Komendant Główny Policji.

§ 9. 1. Wyróżnień udziela się policjantom w sposób uroczysty.

2. Wyróżnienia wymienione w art. 87 pkt 2—8 ustawy podlegają ogłoszeniu w rozkazie. W rozkazie tym podaje się stopień, nazwisko i imię wyróżnionego, rodzaj wyróżnienia oraz krótki opis czynu lub osiągnięcia, za które wyróżnienie jest przyznawane.

3. Rozkaz o wyróżnieniu podaje się do wiadomości policjantom oraz włącza do akt osobowych wyróżnionego.

§ 10. 1. Nie można wyróżniać policjantów, przeciwko którym prowadzone jest postępowanie karne lub dyscyplinarne, oraz policjantów ukaranych karą dyscyplinarną przed jej zatarciem.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również wobec policjantów:

- 1) skazanych wyrokiem sądu — w czasie warunkowego zawieszenia wykonania kary,
- 2) którym postępowanie karne zostało warunkowo umorzony — w czasie próby określonej orzeczeniem o warunkowym umorzeniu,
- 3) skazanych wyrokiem sądu lub ukaranych przez inny uprawniony organ karą grzywny — przez okres 1 roku od dnia wydania prawomocnego orzeczenia.

Rozdział 4

Odpowiedzialność dyscyplinarna

§ 11. Policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za:

- 1) popełnienie przestępstwa lub wykroczenia,
- 2) naruszenie dyscypliny służbowej,
- 3) inne czyny, za które w myśl odrębnych przepisów właściwe organy są uprawnione do nakładania kar porządkowych lub stosowania grzywny w celu przymuszenia.

§ 12. 1. Naruszeniem dyscypliny służbowej jest w szczególności:

- 1) odmowa wykonania albo niewykonanie rozkazu lub polecenia służbowego, z uwzględnieniem przepisu art. 58 ust. 2 ustawy,
- 2) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób niedbały lub nieprawidłowy,
- 3) świadome wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego policjanta, jeżeli wyrządziło to szkodę służbie, policjantowi lub innym osobom,

4) niedopełnienie obowiązków służbowych określonych w ustawie lub w innych przepisach,

5) stawienie się do służby w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka albo spożywanie alkoholu w czasie pełnienia służby lub w pomieszczeniach służbowych,

6) świadome wprowadzenie się w stan ograniczający zdolność wykonywania obowiązków służbowych lub uniemożliwiający ich wykonywanie,

7) porzucenie służby lub samowolne oddalenie się z rejonu zakwaterowania,

8) zagubienie lub utrata dokumentów zawierających wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub służbową,

9) znieważenie przełożonego,

10) symulowanie choroby w celu uchylenia się do służby,

11) zawiniona utrata legitymacji służbowej,

12) zawiniona utrata broni służbowej.

2. Naruszeniem dyscypliny służbowej przez przełożonego jest również zachowanie przyczyniające się do rozluźnienia dyscypliny w podległej mu jednostce.

§ 13. Rodzaje kar dyscyplinarnych określa art. 134 ust. 1—3 ustawy, z tym że karę zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania można wymierzyć policjantowi w służbie kandydackiej na czas nie dłuższy niż 21 dni.

§ 14. 1. Kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby:

- 1) nie stosuje się w razie skazania policjanta prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego,
- 2) można nie stosować w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu za inne przestępstwo.

2. Karę wydalenia ze służby w stosunku do policjanta pełniącego funkcję z wyboru w organach związku zawodowego można wymierzyć jedynie za zgodą Komendanta Głównego Policji.

§ 15. 1. Komendant Główny Policji wymierza kary dyscyplinarne:

- 1) wydalenia ze służby oficera, pozbawienia stopnia oficerskiego, obniżenia stopnia oficerskiego, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby, wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe — policjantom, dla których właściwy jest w sprawach osobowych,
- 2) obniżenia stopni chorążych, obniżenia stopni podoficerskich i stopnia starszego posterunkowego — policjantom pełniącym służbę w oddziałach prewencji i pododdziałach antyterrorystycznych.

2. Kary dyscyplinarne wydalenia ze służby aspirantów, chorążych, podoficerów, posterunkowych i szeregowych, ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby oraz wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe w przypadkach innych niż wymienione w ust. 1 wymierzają przełożeni właściwi w sprawach osobowych na wniosek bezpośrednich przełożonych.

3. Kary dyscyplinarne: upomnienia, nagany, surowej nagany, nagany z ostrzeżeniem oraz ostrzeżenia o niepełnej

przydatności do służby na zajmowanym stanowisku mogą wymierzać wszyscy przełożeni posiadający władzę dyscyplinarną.

4. Karę zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów wymierzają przełożeni właściwi w sprawach osobowych.

5. Policjantom w służbie kandydackiej, szeregowym i podoficerom, oprócz kar wymienionych w ust. 1—4, przełożeni właściwi w sprawach osobowych oraz bezpośrednio przełożeni mogą wymierzać kary:

- 1) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 6 dni — dowódca plutonu (równorzędny),
- 2) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 10 dni oraz karę aresztu do 7 dni — dowódca kompanii (równorzędny),
- 3) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 14 dni oraz karę aresztu do 10 dni — dowódca batalionu (równorzędny),
- 4) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 21 dni i aresztu do 14 dni — dowódca oddziału prewencji.

Rozdział 5

Postępowanie dyscyplinarne

§ 16. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczynają się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez policjanta przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Postępowanie dyscyplinarne ma na celu:

- 1) ustalenie, czy przewinienie lub naruszenie dyscypliny służbowej faktycznie zaistniało oraz w jakim czasie i przez kogo zostało popełnione,
- 2) wszechstronne wyjaśnienie przyczyn i okoliczności popełnienia przewinienia lub naruszenia, o których mowa w pkt 1.

3. O wszczęciu postępowania dyscyplinarnego wydaje się postanowienie. Postanowienie niezwłocznie doręcza się obwinionemu.

§ 17. 1. Postępowanie dyscyplinarne wszczynają, z zastrzeżeniem § 18 i 19, przełożony właściwy w sprawach osobowych:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek bezpośredniego przełożonego policjanta,
- 3) na polecenie wyższego przełożonego,
- 4) na wniosek sądu honorowego, sądu lub prokuratora albo organu uprawnionego do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego lub organu uprawnionego do nakładania kar porządkowych.

2. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego podejmuje się czynności wyjaśniające, jeżeli wiadomość o przewinieniu lub naruszeniu dyscypliny służbowej budzi wątpliwości, w szczególności co do popełnienia tego czynu lub co do osoby sprawcy.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2, należy ukończyć w terminie dwóch tygodni od daty ich podjęcia.

§ 18. 1. Jeżeli wina policjanta nie budzi wątpliwości lub nie zachodzi potrzeba wymierzenia surowszej kary niż upomnienie, nagana, surowa nagana, nagana z ostrzeżeniem, ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku i zakaz opuszczania miejsca zakwaterowania do 6 dni — postępowanie dyscyplinarne może wszczęć bezpośrednio przełożony policjanta.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, po wysłuchaniu obwinionego i złożeniu przez niego wyjaśnienia na piśmie sporządza się notatkę służbową, na której podstawie wydaje się orzeczenie o wymierzeniu kary.

§ 19. 1. Postępowania dyscyplinarnego nie wszczynają się:

- 1) jeżeli czynności wyjaśniające nie potwierdziły zaistnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny,
- 2) po upływie terminu określonego w art. 135 ust. 1 ustawy.

2. Postępowania dyscyplinarnego można nie wszczynać, jeżeli:

- 1) policjant złożył raport z prośbą o niezwłoczne zwolnienie ze służby,
- 2) wina policjanta nie budzi wątpliwości i nie zachodzi potrzeba wymierzenia kary surowszej niż upomnienie; przepis § 18 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 20. 1. Postępowanie dyscyplinarne przeprowadza przełożony, który wydał postanowienie o jego wszczęciu, lub wyznaczony przez niego policjant.

2. Do prowadzenia postępowania wyznacza się policjanta posiadającego stopień nie niższy od stopnia posiadanego przez obwinionego albo zajmującego co najmniej równorzędne z nim stanowisko służbowe.

3. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne jest obowiązany wyłączyć się od udziału w tym postępowaniu, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio,
- 2) jest małżonkiem obwinionego lub osoby przez niego pokrzywdzonej,
- 3) jest krewnym lub powinowatym obwinionego w myśl przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących wyłączenia sędziego z mocy prawa od udziału w sprawie,
- 4) był świadkiem zdarzenia,
- 5) pomiędzy nim a obwinionym zachodzi stosunek osobisty mogący wywołać wątpliwości co do bezstronności prowadzącego postępowanie.

4. Prowadzący postępowanie bada z urzędu, czy nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego wyłączenie się od udziału w postępowaniu dyscyplinarnym.

5. O zaistnieniu okoliczności wymienionych w ust. 3 prowadzący postępowanie powiadamia przełożonego, który go wyznaczył. Do czasu wyznaczenia innego policjanta do prowadzenia postępowania podejmuje on jednak czynności nie cierpiące zwłoki.

6. Przepisy ust. 1—5 mają odpowiednie zastosowanie przy czynnościach wyjaśniających.

7. Obwiniony ma prawo złożyć do przełożonego właściwego w sprawach osobowych wniosek o wyłączenie prowadzącego postępowanie z przyczyn, o których mowa w ust. 3. Do czasu rozpatrzenia wniosku przez przełożonego podejmuje się czynności nie cierpiące zwłoki.

8. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne prowadzi przełożony właściwy w sprawach osobowych, wniosek, o którym mowa w ust. 7, obwiniony kieruje do wyższego przełożonego.

§ 21. 1. Prowadzący postępowanie dyscyplinarne zbiera materiały i podejmuje czynności niezbędne do wyjaśnienia sprawy, w szczególności przesłuchuje świadków,

pokrzywdzonych, przyjmuje wyjaśnienia od obwinionego oraz zleca przeprowadzenie odpowiednich badań. Z czynności tych sporządza protokoły. Obwiniony może złożyć wyjaśnienia na piśmie.

2. W razie konieczności przeprowadzenia czynności poza miejscowością, w której toczy się postępowanie, o jej przeprowadzenie można zwrócić się do kierownika jednostki organizacyjnej Policji właściwego według miejsca, w którym czynność ma być dokonana.

3. Materiały przekazane przez prokuratora, organ uprawniony do stosowania grzywny w celu przymuszenia lub nałożenia kary porządkowej albo przez sąd honorowy włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.

§ 22. W toku postępowania dyscyplinarnego obwiniony ma prawo do:

- 1) zgłaszania wniosków dowodowych,
- 2) wnoszenia w terminie 3 dni od doręczenia mu postanowienia lub orzeczenia:
 - a) zażalenia na postanowienie, z wyjątkiem postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,
 - b) odwołania od orzeczenia o ukaraniu,
- 3) ustanowienia spośród policjantów wskazanego przez siebie obrońcy, który jest uprawniony do:
 - a) zapoznawania się z materiałami postępowania dyscyplinarnego,
 - b) składania wniosków dowodowych i przedstawiania opinii,
 - c) obecności przy ogłaszaniu obwinionemu postanowień podejmowanych w toku postępowania dyscyplinarnego.

§ 23. 1. Wnioski o przeprowadzenie postępowania dowodowego obwiniony zgłasza na piśmie prowadzącemu postępowanie dyscyplinarne.

2. Oddalenie wniosku wymaga uzasadnienia na piśmie i akceptacji przełożonego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania.

§ 24. Postanowienia wydane w toku postępowania dyscyplinarnego i orzeczenia o ukaraniu doręcza się niezwłocznie obwinionemu (ukaranemu).

§ 25. 1. Postępowanie dyscyplinarne powinno być zakończone w ciągu 1 miesiąca od daty jego wszczęcia.

2. Komendant wojewódzki Policji może przedłużyć termin prowadzenia postępowania do 2 miesięcy.

3. W szczególności uzasadnionych okolicznościach Komendant Główny Policji może przedłużyć termin prowadzenia postępowania na czas oznaczony powyżej 2 miesięcy.

§ 26. 1. Jeżeli wiadomość o przewinieniu lub naruszeniu dyscypliny służbowej wskazuje, że czyn zawiera znamiona przestępstwa ściganego z urzędu albo taki charakter czynu ustalono w toku postępowania dyscyplinarnego, zawiadamia się o tym bezzwłocznie prokuratora.

2. W sprawach prowadzonych przeciwko policjantom podejrzanym o popełnienie przestępstwa postępowanie dyscyplinarne prowadzi się niezależnie od postępowania przygotowawczego. W sprawach tych należy wyznaczyć policjanta do współdziałania z prokuratorem. W postępowaniu dyscyplinarnym można, za zgodą prokuratora, wykorzystywać dowody zebrane w postępowaniu przygotowawczym.

§ 27. 1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych zawiesza postępowanie dyscyplinarne do czasu zakończenia

postępowania karnego, jeżeli czyn zarzucany policjantowi jest przedmiotem tego postępowania i nie stanowi naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy przestępstwo popełnione przez policjanta jest oczywiste i uniemożliwia dalsze pozostawanie policjanta w służbie.

3. Przełożony właściwy w sprawach osobowych może zawiesić postępowanie dyscyplinarne, gdy zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania; okres zawieszenia nie może przekroczyć 9 miesięcy.

§ 28. 1. Jeżeli prowadzący postępowanie dyscyplinarne uzna, że zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności sprawy dotyczące obwinionego, jest obowiązany zapoznać go z aktami postępowania i pouczyć, że może on w terminie 3 dni zgłosić wniosek o ich uzupełnienie. Przepisy § 22 i 23 stosuje się odpowiednio.

2. Obwiniony po zapoznaniu się z aktami postępowania podpisuje protokół sporządzony z tej czynności.

3. Odmowa obwinionego zapoznania się z aktami postępowania lub złożenia podpisu stwierdzającego tę okoliczność nie wstrzymuje dalszych czynności.

4. W przypadku korzystania w postępowaniu dyscyplinarnym z materiałów prowadzonego równocześnie postępowania przygotowawczego, zapoznanie obwinionego z tymi materiałami następuje po uzyskaniu zgody prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze. Z odmowną decyzją prokuratora w tej sprawie należy zapoznać obwinionego.

5. Po zebraniu materiałów i zapoznaniu z nimi obwinionego prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o zamknięciu postępowania dyscyplinarnego i sporządza sprawozdanie, które powinno zawierać:

- 1) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe policjanta, który prowadził postępowanie,
- 2) stanowisko służbowe przełożonego, który wydał postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego,
- 3) stopień, imię, nazwisko i stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu zarzucanego obwinionemu,
- 5) opis ustalonego stanu faktycznego na podstawie zebranych dowodów,
- 6) wnioski dotyczące wymiaru kary, umorzenia postępowania dyscyplinarnego lub skierowania sprawy do właściwego sądu honorowego, z uzasadnieniem i wskazaniem okoliczności łagodzących lub obciążających.

§ 29. 1. Postanowienie o umorzeniu postępowania wydaje się, jeżeli:

- 1) nastąpiło przedawnienie wszczęcia postępowania lub wymierzenia kary dyscyplinarnej,
- 2) zaistniały inne okoliczności wyłączające postępowanie dyscyplinarne.

2. Postępowanie dyscyplinarne można umorzyć w razie długotrwałej choroby obwinionego lub złożenia przez niego raportu o niezwłoczne zwolnienie go ze służby, jeżeli postępowanie dotyczy czynu, za który policjant ponosi wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną.

3. Postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego wydaje przełożony, który wszczął to postępowanie.

Rozdział 6

Zasady orzekania

§ 30. 1. Na podstawie całokształtu okoliczności oraz zebranego w sprawie materiału dowodowego przełożony, który wszczął postępowanie dyscyplinarne, orzeka:

- 1) o uniewinnieniu, jeżeli przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło zarzutów stawianych obwinionemu lub przeprowadzone postępowanie karne zostało zakończone orzeczeniem o uniewinnieniu, a czyn nie stanowił naruszenia dyscypliny służbowej,
- 2) o uznaniu policjanta winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej i wymierzeniu kary dyscyplinarnej,
- 3) o uznaniu policjanta winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej, odstąpieniu od wymierzenia kary i przekazaniu sprawy sądowi honorowemu,
- 4) o uznaniu policjanta winnym popełnienia przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej i odstąpieniu od wymierzenia kary.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, należy wydać nie później niż w ciągu 7 dni od daty zamknięcia postępowania dyscyplinarnego.

§ 31. 1. Orzeczenie powinno zawierać:

- 1) oznaczenie właściwego przełożonego, który wydaje orzeczenie,
- 2) datę wydania,
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego,
- 4) określenie czynu przypisanego obwinionemu,
- 5) rozstrzygnięcie w sprawie,
- 6) uzasadnienie orzeczenia,
- 7) pouczenie o prawie wniesienia odwołania,
- 8) podpis przełożonego i pieczęć jednostki.

2. Rozstrzygnięcie w sprawie powinno zawierać:

- 1) stwierdzenie winy i rodzaj wymierzonej kary dyscyplinarnej albo
- 2) stwierdzenie winy, odstąpienie od wymierzenia kary i przekazanie sprawy sądowi honorowemu, albo
- 3) stwierdzenie winy i odstąpienie od wymierzenia kary, albo
- 4) uniewinnienie obwinionego.

§ 32. 1. Przełożony uprawniony do wymierzenia kary orzeczonej w postępowaniu dyscyplinarnym wzywa obwinionego do stawienia się do raportu w celu zawiadomienia go o treści orzeczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku:

- 1) tymczasowego aresztowania obwinionego,
- 2) długotrwałej, obłożnej choroby obwinionego,
- 3) odmowy stawienia się obwinionego do raportu lub nie usprawiedliwionej nieobecności w wyznaczonym terminie,
- 4) udokumentowanego porzucenia służby przez obwinionego.

3. W przypadkach określonych w ust. 2 orzeczenie dyscyplinarne doręcza obwinionemu kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych.

§ 33. 1. Jeżeli przełożony uzna, że należy wymierzyć karę, do której wymierzenia nie jest uprawniony, akta przesyła właściwemu przełożonemu z wnioskiem o wydanie orzeczenia o wymierzeniu określonej kary.

2. Przepis § 31 stosuje się odpowiednio.

§ 34. 1. Wymierzona kara dyscyplinarna powinna być współmierna do czynu popełnionego przez obwinionego.

2. Wymierzając karę dyscyplinarną należy uwzględnić charakter przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej, ich skutki, pobudki działania, okoliczności popełnienia czynu, stopień nasilenia złej woli, następstwa ujemne dla służby, dotychczasowe wyniki w służbie oraz zachowanie się obwinionego poza służbą. Należy również brać pod uwagę inne okoliczności, zarówno łagodzące, jak i obciążające, istotne w sprawie.

3. Na zaostrenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności:

- 1) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej przez policjanta będącego w stanie po użyciu alkoholu,
- 2) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej przez policjanta w czasie prowadzonego przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego lub w czasie wykonywania uprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej, jak również w czasie próby określonej w orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary lub warunkowym umorzeniu postępowania karnego,
- 3) poważne skutki popełnienia z niskich pobudek przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej,
- 4) popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej wobec podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.

Rozdział 7

Postępowanie odwoławcze

§ 35. 1. Od orzeczenia dyscyplinarnego obwiniony ma prawo w terminie 3 dni złożyć na piśmie odwołanie do wyższego przełożonego za pośrednictwem przełożonego, który wydał orzeczenie.

2. Termin do wniesienia odwołania biegnie od dnia doręczenia orzeczenia obwinionemu.

3. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie orzeczenia o wymierzeniu kary.

4. Orzeczenie, od którego nie wniesiono w terminie odwołania, staje się po upływie tego terminu prawomocne i podlega wykonaniu.

5. Jeżeli orzeczenie wydał Komendant Główny Policji, odwołanie od tego orzeczenia nie przysługuje. Obwiniony może zwrócić się w terminie, o którym mowa w ust. 1, do Komendanta Głównego Policji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

§ 36. Przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne, przesyła odwołanie w terminie 7 dni wyższemu przełożonemu, załączając akta osobowe i akta postępowania dyscyplinarnego.

§ 37. 1. Odwołanie od orzeczenia dyscyplinarnego wydanego przez bezpośredniego przełożonego rozpatruje przełożony właściwy w sprawach osobowych policjanta.

2. Odwołanie od orzeczenia wydanego przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych rozpatruje wyższy przełożony właściwy w sprawach osobowych.

§ 38. 1. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie stanu faktycznego ustalone-

go w postępowaniu zakończonym zaskarżonym orzeczeniem dyscyplinarnym.

2. Przełożony uprawniony do rozpatrzenia odwołania może zaskarżone orzeczenie:

- 1) utrzymać w mocy,
- 2) zmienić i uniewinnić obwinionego,
- 3) zmienić i wymierzyć karę łagodniejszą,
- 4) uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia,
- 5) uchylić i przekazać sprawę do sądu honorowego.

3. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczone w zaskarżonym orzeczeniu dyscyplinarnym.

4. Orzeczenie przełożonego rozpatrującego odwołanie powinno być wydane w ciągu 14 dni od daty otrzymania odwołania. Orzeczenie wymienione w ust. 2 pkt 1—3 jest ostateczne i podlega wykonaniu.

5. Przepis § 29 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8

Wykonywanie kar dyscyplinarnych

§ 39. Po uprawomocnieniu się orzeczenia dyscyplinarnego przełożony właściwy w sprawach osobowych wykonuje orzeczoną karę, a w orzeczeniu o wymierzeniu kary aresztu określa termin wykonania tej kary.

§ 40. 1. Przełożony, o którym mowa w § 39, może podać orzeczenie dyscyplinarne do wiadomości wszystkim policjantom podległej jednostki lub komórki organizacyjnej, jeżeli:

- 1) uzna to za wskazane ze względów wychowawczych,
- 2) orzeczenie o ukaraniu dotyczy rażącego przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej popełnionego przez przełożonego, a przewinienie to znane jest jego podwładnym.

2. Ze względu na tajemnicę służbową lub autorytet ukaranego przełożony może podać orzeczenie o ukaraniu wyłącznie do wiadomości policjantom zajmującym stanowiska równorzędne lub wyższe od stanowiska zajmowanego przez ukaranego policjanta.

3. Orzeczenie podlega włączeniu do akt osobowych ukaranego policjanta.

§ 41. 1. Wykonanie kar dyscyplinarnych polega na:

- 1) wytknięciu niewłaściwego postępowania — w przypadku kar upomnienia, nagany, surowej nagany oraz nagany z ostrzeżeniem,
- 2) wytknięciu ukaranemu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu go, że jeżeli ponownie naruszy dyscyplinę służbową lub będzie zaniedbywał swoje obowiązki służbowe, może być wyznaczony na niższe stanowisko służbowe w trybie dyscyplinarnym lub ukarany surowszą karą dyscyplinarną — w przypadku kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku służbowym,
- 3) mianowaniu na niższe stanowisko służbowe — w przypadku kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe,
- 4) wydaniu decyzji w trybie art. 54 ust. 1 ustawy lub wystąpieniu z wnioskiem do właściwego organu w myśl art. 54 ust. 2 i 3 ustawy — w przypadku kary obniżenia stopnia albo pozbawienia stopnia oficerskiego,

- 5) wytknięciu ukaranemu niewłaściwego postępowania i uprzedzeniu go, że za ponowne popełnienie przewinienia lub naruszenie dyscypliny służbowej może być wydalony ze służby — w przypadku kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby,
- 6) zwolnieniu policjanta ze służby — w przypadku kary wydalenia ze służby,
- 7) zatrzymaniu dokumentu uprawniającego do prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów na okres ustalony w orzeczeniu o ukaraniu — w przypadku kary zakazu prowadzenia tych pojazdów,
- 8) zabronieniu ukaranemu opuszczenia miejsca zakwaterowania w czasie wolnym od zajęć przez czas trwania kary oraz obowiązku meldowania się, nie częściej niż trzykrotnie w ciągu dnia, na wezwanie dyżurnego lub innego wyznaczonego policjanta — w przypadku kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 9) osadzeniu ukaranego w celi aresztu na liczbę dni określoną w orzeczeniu o ukaraniu — w przypadku kary aresztu.

2. Przełożony, który wymierzył karę wymienioną w ust. 1 pkt 7:

- 1) zawiadamia organ właściwy do wydawania dokumentów uprawniających do prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów o zatrzymaniu wskazanemu policjantowi prawa jazdy na okres ustalony w decyzji o ukaraniu,
- 2) przekazuje zatrzymane prawo jazdy organowi, o którym mowa w pkt 1, z podaniem przyczyn i okoliczności zatrzymania prawa jazdy — w przypadku zwolnienia policjanta ze służby.

Rozdział 9

Zatarcie kar dyscyplinarnych

§ 42. 1. Zatarcie kary dyscyplinarnej polega na uznaniu kary za niebyłą, usunięciu z akt osobowych policjanta orzeczenia o ukaraniu oraz uczynieniu nieczytelnym zapisu o karalności.

2. Kary dyscyplinarne podlegają zatarciu po upływie:

- 1) 3 miesięcy od dnia orzeczenia kary upomnienia lub zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) 6 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany lub kary aresztu,
- 3) 9 miesięcy od dnia orzeczenia kary surowej nagany lub nagany z ostrzeżeniem,
- 4) 12 miesięcy od dnia orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku,
- 5) 18 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia chorążego, aspiranta i podoficera na niższe stanowisko służbowe oraz obniżenia stopnia chorążego, aspiranta, stopnia podoficerskiego, starszego szeregowca lub starszego posterunkowego,
- 6) 24 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia oficera na niższe stanowisko służbowe lub obniżenia stopnia oficerskiego,
- 7) 30 miesięcy od dnia orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby,
- 8) 36 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia oficerskiego,
- 9) terminu, na jaki została wymierzona kara zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych i innych pojazdów.

3. W przypadku nienagannej służby, stwierdzonej w opinii służbowej przez bezpośredniego przełożonego, kary dyscyplinarne mogą być zatarte po upływie:

- 1) 1 miesiąca od dnia orzeczenia kary upomnienia lub zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania,
- 2) 3 miesięcy od dnia orzeczenia kary nagany lub kary aresztu,
- 3) 6 miesięcy od dnia orzeczenia kary surowej nagany lub nagany z ostrzeżeniem,
- 4) 9 miesięcy od dnia orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku,
- 5) 12 miesięcy od dnia orzeczenia kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe lub obniżenia stopnia,
- 6) 18 miesięcy od dnia orzeczenia kary ostrzeżenia o niepełnej przydatności do służby,
- 7) 24 miesięcy od dnia orzeczenia kary pozbawienia stopnia oficerskiego.

4. Za wykazanie męstwa lub odwagi, za poważne osiągnięcia w wykonywaniu zadań służbowych można skrócić terminy zatarcia kary określone w ust. 2 i 3. Nie dotyczy to przypadku określonego w ust. 2 pkt 9.

5. Decyzję o zatarcu kary w przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, podejmuje przełożony, który karę wymierzył, lub wyższy przełożony. Decyzję tę ogłasza się w rozkazie o zatarcu kary.

§ 43. 1. Jeżeli policjant zostanie ponownie ukarany przed zatarciem kary dyscyplinarnej, okres wymagany do zatarcia nie odbytej kary liczy się od dnia orzeczenia nowej kary.

2. W przypadkach określonych w art. 134 ust. 4 ustawy zatarcie kar następuje z upływem terminu przewidzianego dla kary surowszej.

Rozdział 10

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego

§ 44. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym wznawia się, jeżeli:

- 1) dowody, na których podstawie ustalono istotne dla sprawy okoliczności, okazały się fałszywe,
- 2) ujawnione zostały istotne dla sprawy okoliczności, które nie były znane w toku postępowania dyscyplinarnego,
- 3) orzeczenie wydano z naruszeniem obowiązujących przepisów,
- 4) orzeczenie zostało wydane w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione.

2. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść policjanta nie może nastąpić po ustaniu karalności przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej.

§ 45. 1. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego następuje z urzędu lub na wniosek ukaranego.

2. Wniosek o wznowienie postępowania policjant składa do przełożonego, który wydał orzeczenie kończące postępowanie.

3. Decyzję o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego podejmuje przełożony, który wydał orzeczenie dyscyplinarne kończące postępowanie.

§ 46. 1. Jeżeli w następstwie wznowienia postępowania wymierzono karę łagodniejszą, ulegają uchyleniu skutki kary wymierzonej poprzednio, a w razie wymierzenia kary surowszej, jej skutki liczy się od dnia wymierzenia tej kary.

2. Karę wykonywaną zalicza się na poczet kary orzeczonej w trybie, o którym mowa w ust. 1.

3. Termin do zatarcia kary zmienionej w następstwie wznowienia postępowania liczy się od dnia wydania orzeczenia dyscyplinarnego o ukaraniu pierwszą karą.

Rozdział 11

Nadzór nad orzecznictwem dyscyplinarnym

§ 47. 1. Komendant Główny Policji sprawuje nadzór i kontrolę nad prawidłowym orzekaniem i stosowaniem kar dyscyplinarnych i wyróżnień.

2. Komendant wojewódzki Policji sprawuje nadzór, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do podległych mu policjantów.

3. W ramach nadzoru można:

- 1) zmienić orzeczenie i uniewinnić ukaranego albo wymierzyć karę łagodniejszą,
- 2) uchylić orzeczenie i sprawę przekazać do ponownego rozpatrzenia właściwemu przełożonemu,
- 3) uchylić postanowienie o umorzeniu lub zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego,
- 4) dokonać zatarcia kary dyscyplinarnej.

4. Nadzór, o którym mowa w ust. 3, sprawują w podległych im jednostkach przełożeni właściwi w sprawach osobowych.

§ 48. 1. Zmiana lub uchylenie orzeczenia w trybie nadzoru następuje w szczególności w następujących przypadkach:

- 1) ujawnienia nowych okoliczności, wskazujących na brak podstaw do odpowiedzialności dyscyplinarnej albo uzasadniających wymierzenie innej kary dyscyplinarnej,
- 2) istotnego naruszenia przepisów prawa.

2. Zmiana lub uchylenie orzeczenia w trybie nadzoru może nastąpić:

- 1) na niekorzyść policjanta — najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego,
- 2) na korzyść ukaranego — w każdym czasie.

3. Przepis § 46 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 49. Rozporządzenie stosuje się również do spraw toczących się w dniu jego wejścia w życie.

§ 50. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: w z. *J. Widacki*